

РЕШЕНИЕ

№ 2054

гр. София, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 19.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **4208** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.2в, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, вр. чл.4 пар. 3 от Договора за Европейския съюз/ДЕС/.

Образувано е на основание постъпила искова молба от [фирма], [населено място], с която са предявени обективно съединени искове срещу Министерство на финансите и Министерство на земеделието, храните и горите; Държавен фонд „Земеделие“ и Върховен административен съд, а именно иск за сумата от 10462,53 лева, представляващи обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в неизплатена финансова помощ за доставени 2139,06 кг. круши в размер на 6288,83 лв., начислен ДДС в размер на 1257,77 лв. по заявка за плащане №03/22/200916/83022/10.03.2017 г. и иск за определената по чл.86 ЗЗД законна лихва върху забавеното плащане за периода 06.07.2017 г. до 26.04.2021 г. в размер на 2915,93 лв, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в незаконосъобразен частичен отказ от изплащане на заявена финансова помощ в императивния срок от 3 месеца, ведно със законната лихва върху обезщетенията, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане.

В исковата молба се твърди, че на [фирма] като бенефициент по схема „Училищен плод“ подадената заявка за плащане № 03/22/200916/83022/ 10.03.2017 г., обхващаща отчетен период от 01.02.2017г. до 28.02.2017г. за доставени плодове и зеленчуци към

учебни заведения, с искан размер на финансовата помощ – 12 838,48 лв. е одобрена в размер на 6 549,52 лв. и неодобрена в размер на 6 288,83 лв. За това е издадено уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане № 03/22/200916/83022/10.03.2017 г., изх. № 01-2600/3691/12.07.2017 г., на Заместник изпълнителния директор на ДФЗ, с което на дружеството е изплатена финансова помощ в размер на 6 549.52 лв. и не е одобрена такава в размер на 6 288.83 лв., на посочено основание чл. 20, т. 2 и т. 3, чл. 20а, ал. 2, т. 1 и т. 2 и ал. 4 ЗПЗП, чл. 10, т. 1 и т. 2 от Устройствения правилник на ДФЗ, чл. 19, ал. 2 във вр. чл. 18 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения - Схема "Училищен плод" и Схема "Училищно мляко". Ищецът счита, че предвиденото в чл.19, ал.2 от Наредбата „одобрява или отхвърля, изцяло или частично, заявката за плащане“ и „отказва изплащането на част или цялата финансова помощ по заявката за плащане“ противоречи на приложимото право на ЕС, посочено в чл.4, ал.4, т.3 от Наредбата в приложимата редакция на изм. и доп. Бр.36 от 2017 г., в сила от 05.05.2017 г. Съгласно чл.5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/29 на Комисията от 3 ноември 2016 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС) №1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения всяка държава въвежда ред за изплащане на помощта. Според ищеца чл.5 от Регламента не предвижда пълен отказ от финансово подпомагане на подадените заявки за плащане за действително доставените и/или разпределени количества продукти, освен ако са предприети административни разследвания спрямо бенефициента, каквито за дружеството няма. Предвид това ищецът счита, че Министъра на финансите и Министъра на земеделието, храните и горите с редакцията на Наредбата в ДВ, бр.89 от 11.11.2016 г. са приели национална правна норма, а именно чл.19 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“, която противоречи на чл.5, §1, б. „а“ и §3 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/39 на Комисията от 3 ноември 2016 г.

По отношение на ДФ „Земеделие“ ищецът твърди, че с действията си е приложил неправилно транспонираната национална правна норма на чл.19 от Наредбата, като не е изплатил заявената финансова помощ на дружеството в императивния срок от 3 месеца, т.е. до 10.06.2017 г. при представени от страна на дружеството разписки за действително доставените и разпределени количества.

По отношение на ответника ВАС ищецът твърди, че този съд като окончателна инстанция в производството по адм.д. №1330/2019 г. по оспорване на уведомителното писмо, с което е отказано плащането, не е приложил общностната правна норма на чл.5 от Регламента, с приоритет пред националната такава – чл.19 от Наредбата. Освен това не е отправил и преюдициално запитване, задължението му за което произтича пряко от чл.267, ал.3 ЗФЕС.

Ответникът Министерство на финансите, чрез процесуалния си представител юрисконсулт В. Б. в представен писмен отговор и в съдебно заседание оспорва предявения иск с доводи както за неговата недопустимост, така и за неоснователност. Счита, че пасивно легитимиран ответник по иск по ЗОДОВ е държавният орган – юридическо лице, от чийто актове, действия или бездействия се твърди, че са причинени вредите. Това изрично е предвидено в чл.7 ЗОДОВ, като в този смисъл е и

разпоредбата на чл.4, §3, ал.2 ДФЕС. Твърди, че доколкото в исковата молба и уточняващата такава не се съдържат конкретни оплаквания за нарушения, допуснати от страна на държавата чрез Министъра на финансите или от Министерство на финансите, искът е насочен бланкетно срещу този ответник. Относно твърдението за неоснователност на иска този ответник счита, че не са налице елементите от фактическия състав на чл.2в ЗОДОВ, тъй като липсва незаконосъобразен акт, действие или бездействие на държавен орган, които да са в противоречие с общностното право и съответно нарушението на норма от правото на ЕС да е достатъчно съществено. На първо място счита, че цитирания от ищеца Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/39 на Комисията от 3 ноември 2016 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС) №1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебни заведения третира искания за помощ ежегодно от всяка държава-членка от Комисията, а не заявките на всеки конкретен частноправен субект до съответната разплащателна агенция. Предвид това счита, че позоваването на ищеца на този регламент е неотнормимо към случая, тъй като не е приложимо към подадената до ДФЗ заявка за плащане от [фирма]. Освен това счита, че Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения е в пълно съответствие с цитираните актове на Съюза. На трето място счита, че дори да се приеме, че е налице нарушение на правото на ЕС, същото не е достатъчно съществено, доколкото по отношение на ищеца е постановен частичен, а не пълен отказ за верификация на разходите. По отношение претенцията на ищеца на основание чл.8б ЗЗД за лихва, счита, че на основание чл.111, б. „в“ ЗЗД същата е погасена по давност. По тези съображения, подробно мотивирани в представения отговор, се иска прекратяване на производството спрямо министерство на финансите, респективно, отхвърляне на иска като неоснователен.

Ответникът Министерство на земеделието, храните и горите, чрез процесуалния си представител гл. юрисконсулт К. П., в представен писмен отговор, в съдебно заседание и в писмени бележки заявява, че неправилно е конституиран като ответник по иска. Това е така, защото Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения е приета с постановление на Министерски съвет №251/27.09.2016 г., като съгласно чл.4, ал.4, т.1 и т.2 от същата Държавен фонд „Земеделие“ отказва изплащането на част или на цялата финансова помощ по заявката за плащане при наличие на посочените основания. Следователно правомощията по прилагане на Наредбата са дадени на него, който, според чл.2, ал.1 от Устройствения му правилник е ЮЛ, при което Министерство на земеделието, храните и горите не се явява надлежен ответник. Освен това излага съображения, че искът е недопустим, тъй като актът, от който се твърди, че са настъпили вредите, не е отменен. Не е отменена и разпоредбата на Наредбата, за която се твърди, че е приета в противоречие със законодателството на ЕС. Изложени са и съображения за неоснователност на иска, подробно обосновани в писменото становище, поради което се иска отхвърлянето му като неоснователен и недоказан. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът Държавен фонд „Земеделие“, чрез процесуалния си представител гл. юрисконсулт Д. К. в представен писмен отговор и в съдебно заседание оспорва предявения иск. Счита, че не е налице незаконосъобразен акт, действие или

бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнението на административна дейност, което да представлява съществено нарушение на правото на ЕС. По подробно изложени съображения иска отхвърлянено му и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът Върховен административен съд, чрез процесуалния си представител съдебен помощник П. Д. в представен писмен отговор и в съдебно заседание изразява становище за допустимост, но неоснователност на иска. Твърди, че както при постановяване на определението, така и на решението ВАС не е допуснал нарушение на правото на ЕС, тъй като и в двете производства не се е произнасял по приложимостта на вторичното съюзно законодателство

Участващият по делото прокурор от СГП, изразява становище за основателност на предявения иск, поради което моли същите да бъдат уважен в доказания размер.

По делото са събрани писмени доказателства. Назначена е и приета ССЕ, заключението по която не е оспорено от страните. Приложено е адм. д. №9544/2017 г. по описа на АдмС – С.-град, III отд., 66-ти състав, към което е приложено адм. д. №1330/2019 г. на ВАС.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

[фирма], като бенефициент по схема „Училищен плод” е подал заявка за плащане № 03/22/200916/83022/10.03.2017 г., обхващаща отчетен период от 01.02.2017 г. до 28.02.2017 г. за доставени плодове и зеленчуци към учебни заведения, с искан размер на финансовата помощ – 12 838,48 лв. Във връзка с подадената заявка за плащане, след приключване на административната ѝ обработка, поради обстоятелството, че кандидата по схемата е доставял нецитрусови плодове (круши) към учебни заведения, разположени на територията на [населено място], а същите били закупени от [фирма], с фактури, представени като доказателство към заявката за плащане, последната е одобрена в размер на 6 549,52 лв. и неодобрена в размер на 6 288,83 лв. За това е издадено уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане № 03/22/200916/83022/10.03.2017 г., изх. № 01-2600/3691/12.07.2017 г. на Заместник изпълнителния директор на ДФЗ, с което по схема "Училищен плод", на дружеството е изплатена финансова помощ в размер на 6 549.52 лв. и не е одобрена такава в размер на 6 288.83 лв, на посочено основание чл.20, т.2 и т.3, чл.20а, ал.2, т.1 и т.2 и ал.4 ЗПЗП, чл.10, т.1 и т.2 от Устройствения правилник на ДФЗ, чл.19, ал.2, вр. чл.18 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения - Схема "Училищен плод" и Схема "Училищно мляко". За да не одобри финансовата помощ в размер на 6288,83 лева Зам.-изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ е приел, че видно от представените фактури крушите са закупени от търговец в [населено място], който е в област, несъседна на областта на учебните заведения, до които са доставени, а именно С.-град. Предвид това е прието, че същите са недопустими.

От изисканата и представена от Министерство на земеделието, храните и горите преписка е видно, че на 17.07.2017 г. [фирма] е депозирало жалба до Министъра на земеделието, храните и горите срещу уведомително писмо изх. № 01-2600/3691/12.07.2017 г. на Заместник изпълнителния директор на ДФЗ, с искане същото да бъде отменено в частта му по т.2, в която на дружеството е отказано плащане в размер на 6 288.83 лв. тъй като на 28.07.2017 г. в МЗХГ е постъпила и жалба против уведомителното писмо, адресирана до АССГ, с писмо от 09.08.2017 г.

от ДФЗ е изискана в заверено копие преписката и становище по същата. С писмо от 15.08.2017 г. същите са изпратени. С писмо от 17.08.2017 г. МЗХГ ги е изпратило в съда. Образувано е адм. д. №9544/2017 г. по описа на АССГ. С Определение №832/05.02.2018 г. жалбата е оставена без разглеждане, а производството по делото прекратено на основание чл.159, т.5 АПК – поради просрочие. Определението е обжалвано пред ВАС и с Определение №5858/08.05.2018 г. прекратителното определение е отменено в частта, в която уведомителното писмо е оспорено с доводи за неговата нищожност и делото е върнато на АССГ за разглеждане на жалбата в тази част. В останалата част определението е оставено в сила. С постановеното Решение №5806/15.10.2018 г. АССГ, 66-ти състав е обявил за нищожно уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане №03/22/200916/83022/10.03.2017 г. с изх.№ 01-2600-3691/12.07.2017 г. на Заместник изпълнителния директор на ДФ „Земеделие”. Решението е обжалвано пред ВАС, който с Решение №16372/02.12.2019 г., постановено по адм.д. №1330/2019 г. е отменил Решение № 5806/15.10.2018 г., постановено по адм. дело № 9544/2017 г. на Административен съд София-град, трето отделение, 66-ти състав и вместо него е постановил друго, с което е отхвърлил жалбата, подадена от [фирма], със седалище [населено място], против уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане № 03/22/200916/83022/10.03.2017 г., изх. № 01-2600/3691/12.07.2017 г., издадено от Заместник изпълнителния директор на ДФ "Земеделие". Видно от мотивите на решението, в хода на съдебното производство е разглеждан само въпроса за нищожността на оспорения акт, не и за неговата законосъобразност, доколкото с влязло в сила определение на съда първоначалната жалба е приета за просрочена в останалата ѝ част, с която уведомителното писмо се оспорва като незаконосъобразно.

Не е спорно между страните, че одобрената по заявката сума от 6 549,52 лв. е изплатена на заявителя в тримесечния срок, както и че неодобрената такава в размер на 6288,83 лева не е изплатена. Не е спорно също, а това се установява и от заключението на вещото лице по приетата и неоспорена от страните ССЕ, че крушите, фактурите за които са приети за недопустими, са закупени от ищеца и са били доставени в учебните заведения, както и че със заявката за плащане са представени разписки за действително доставени и разпределени количества в учебните заведения, фактури за закупените плодове, както и доказателства за извършено плащане по представените фактури.

Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема "Училищен плод" и Схема "Училищно мляко" е приета с от Министерски съвет с ПМС №251 от 27.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 77 от 4.10.2016 г., в сила от 4.10.2016 г. Същата е издадена на основание чл. 47а, ал. 4 и чл. 55г, ал. 3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, като съгласно §5 от ПЗР на същата изпълнението ѝ е възложено на министъра на земеделието и храните и на изпълнителния директор на Държавен фонд "Земеделие".

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Предявеният иск е с правно основание чл. 2в от ЗОДОВ, във връзка с чл.4, §3 от Договора за Европейския съюз. Отговорността на държавите членки за вреди, причинени на частноправни субекти вследствие на нарушения на правото на ЕС е установена от общностното право - в чл.4, §3 ДЕС и в практиката на Съда на ЕС /СЕС/ /Решение от 19.11.1991 г. по съединени дела C-6/90 и C-9/90, Решение от

05.03.1996 г. по съед. дела С-46/93 и С-48/93, Решение от 30.09.2003 г. по дело С-224/01, която съгласно чл. 19 ДЕС е задължителна за националните съдилища. Според нея отговорността на държавите членки по чл. 4, §3 ДЕС може да бъде ангажирана независимо от това кой е органът, чието действие или бездействие е причинило вредите на частноправния субект, като такъв орган би могъл да бъде както административен така и съдът, натоварен от държавата с правораздавателни функции, когато при осъществяване на правосъдната си дейност е нарушил правото на ЕС и от това са настъпили вреди.

Искът е предявен от надлежна страна, притежаваща изискуемата активна процесуална легитимация. Съдът намира, че посочените от ищеца ответници Министерство на финансите, Министерство на земеделието, храните и горите и Държавен фонд „Земеделие са процесуално легитимирани да отговорят по предявения иск, доколкото отговорят на изискванията на чл.205, ал.1 АПК. В тази правна норма изрично е предвидено, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Доколкото в случая в исковата молба се твърди, че вредите са причинени от актове, действия и бездействия на длъжностни лица на ответниците, като последните са ЮЛ, в чиято структура са органите, които се твърди, че са причинили вредите, същите се явяват пасивно легитимирани ответници, съобразно правилото, залегнало в чл.205, ал.1 АПК. Дали е налице твърдяното в исковата молба нарушение от всеки от ответниците е въпрос по същество на спора.

Върховният административен съд също е надлежен ответник. С приемането на нормата на чл.2в, ал.1 от ЗОДОВ /ДВ, бр.94/2019г/ се урежда правото на гражданите и юридическите лица да претендират вреди и от правораздавателната дейност на съдилищата, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС, като т.1 изрично регламентира правото на гражданите и юридическите лица да претендират вреди от неприлагане правото на ЕС в резултат на правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд /ВАС/. На следващо място, в практиката на СЕС, обективирана в Решението от 30.09.2003 г. по дело С- 224/01 се приема, че претендираните по реда на чл. 4, пар. 3 ДЕС вреди следва да произтичат от решение на окончателна съдебна инстанция, разгледала спора по същество. В случая Решение №16372 от 02.12.2019 г. по адм. дело № 1330/2019 г. на ВАС е окончателен, влязъл в сила съдебен акт, с който ВАС е разгледал по същество, макар и само относно нищожността на оспорения акт, и е разрешил административноправния спор между страните, поради което ВАС е надлежен ответник по иска с правно основание чл. 2в, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ, вр. чл.4, пар. 3 ДЕС.

Разпоредбата на чл.2в, ал.2 ЗОДОВ дава възможност искът да е предявен срещу няколко ответници, един от които административен съд или ВАС, както в настоящия случай, като е предвидено, че делото се разглежда по реда на АПК. Следователно същото е подсъдно на АССГ, тъй като се претендира обезщетение за вреди, причинени солидарно от административни органи и правораздавателен орган, за които се твърди, че са постановили актове или

извършили действия в нарушение на съюзното право.

Солидарната отговорност е мотивирана в исковата молба с доводи, че вредите за ищеца са започнали с издаването на уведомителното писмо, с което частично е отказано плащане и постановяване на съдебното решение. Твърди се, че бездействието на всеки един от ответниците да приложи цитираните по-горе разпоредби е допринесло за причинените на дружеството вреди и затова следва да отговарят солидарно.

С оглед изложеното следва да се приеме, че предявеният иск е допустим срещу посочените ответници, които са пасивно легитимирани да отговарят по него при условията на чл.4 ал.2 от ЗОДОВ. За ищеца е налице правен интерес от завеждане на иска за обезвреда, с оглед твърденията за причинени му вреди от неприлагане правото на ЕС от правораздавателен орган при извършване на правосъдната му дейност и административен орган, при наличието на солидарна отговорност.

Предпоставките, които следва да са налице за да се ангажира отговорността на държавата са визирани в Решението на СЕС от 19.11.1991г. по съединени дела C-6/90 и C-9/90: нарушените норми от общностното право да предоставят права на частноправни субекти; да бъде възможно установяването на съдържанието на тези права въз основа на разпоредбите на съответния акт; да е налице причинно-следствена връзка между неизпълнението на задължението на държавата и вредата, претърпяна от засегнатите лица.

Съгласно нормата на чл.4, §3 от ДЕС и практиката на ЕС, държавите- членки са длъжни да предприемат всички необходими мерки, общи или специални, за да осигурят изпълнението на задълженията си, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза. Основен принцип на общностното право е, че ако не е изпълнила задълженията си, държавата- членка трябва да поправи последиците от това неизпълнение като това включва и задължението за обезщетяване на вредите, причинени на частноправните субекти, настъпили вследствие от това неизпълнение. /Решение от 19 ноември 1991 г. по съединени дела C-6/90 и C-9/90. и др./

Претендираната отговорност на държавата се базира на основното правно положение, че в рамките на своите правомощия всички органи на държавите членки, включително административните и правораздавателните органи, имат задължението да гарантират спазването на нормите на правото на ЕС и да зачитат предимството му като не прилагат норми от националното право, които му противоречат. За ангажиране на обективната /безвиновна/ отговорност на държавата на посочените основания, следва да са налице три кумулативни предпоставки: нарушена общностна правна норма, предоставяща права на частноправни субекти; нарушението на приложимото право да е очевидно /достатъчно сериозно, съществено/; да е установена пряка причинна връзка между нарушението и търпените от частноправното лице вреди.

В случая ищецът твърди, че Министъра на финансите и Министъра на земеделието, храните и горите с редакцията на Наредбата в ДВ, бр.89 от 11.11.2016 г. са приели национална правна норма, а именно чл.19 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на

плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“, която противоречи на чл.5, §1, б. „а“ и §3 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/39 на Комисията от 3 ноември 2016 г., а при издаване на уведомителното писмо и при постановяване на съдебното решение от ВАС в нарушение на чл. 4, § 3 ДЕС, ответниците Държавен фонд „Земеделие“ и ВАС не са приложили правото на ЕС и в частност разпоредбата на чл.5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/29 на Комисията от 3 ноември 2016 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС) №1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения, в която разпоредба е уредено изплащането на помощта на бенефициента по схемата, като единствена предпоставка за отказ за изплащане е наличието на предприети административни разследвания. Вместо тази разпоредба е приложена разпоредбата на националното законодателство – чл.19, ал.2 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“, която противоречи на чл.5, §1, б. „а“ и §3 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/39 на Комисията от 3 ноември 2016 г. Според тази разпоредба помощ, отнасяща се за доставка и разпределяне на продукти, се плаща само:

а) при представяне на разписка за действително доставените и/или разпределени количества, или,

б) ако държавата членка разреши използването на стандартни таблици за единичните разходи, финансиране по единни ставки и/или еднократни суми — при представяне на алтернативно доказателство, че количествата са били доставени и/или разпределени за целите на схемата за училищата и платени.

В §3 се предвижда, че помощта се изплаща от компетентния орган в срок от три месеца от датата на подаване на заявлението за помощ, освен ако не са предприети административни разследвания. Според ищеца разпоредбата на чл.19, ал.2 от Наредбата е приета в противоречие с чл.5 от Регламента, тъй като с националната норма са въведени допълнителни изисквания към бенефициета за изплащане на помощта, каквито не са предвидени в чл.5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/29 на Комисията. Доколкото разпоредбата на чл.5 от Регламента предоставя право на частно-правни субекти да получат плащане по схемата, по която са били бенефициенти, съдът намира, че е налице разпоредба от правото на ЕС, предоставяща права на частно-правните субекти.

По отношение на ответниците Министерство на финансите и Министерство на земеделието, храните и горите съдът намира, че искът е неоснователен. Това е така, защото се установи, че тази наредба е приета от Министерския съвет. Следователно Министъра на финансите и Министъра на земеделието, храните и горите нямат отношение към приемането на разпоредбата на чл.19 от същата, т.е. не са приели акт в противоречие с правото на ЕС, при което ответниците не са материалноправно легитимирани да отговарят по предявения иск, доколкото разпоредбата на чл.19, ал.2 от Наредбата, за която се твърди, че е приета в нарушение на чл.5 от Регламента не е приета от тези министри. Наведения в хода на процеса довод от ищеца, че Министъра на

земеделieto, храните и горите е допуснал нарушение, доколкото не се е произнесъл с конкретен акт по депозирана по административен ред жалба против уведомителното писмо, също не е основание за се приеме наличие на материалноправна легитимация на МЗХГ да отговаря по предявения иск, доколкото същият е с правно основание чл.2в ЗОДОВ – за допуснато нарушение на правото на ЕС, а евентуалното непроизнасяне по подадена жалба от по-горестоящ административен орган не може да бъде квалифицирано като такова нарушение. Задължението за произнасяне произтича от национална норма – чл.97 АПК. За пълнота на изложението следва да се добави, че в случая дори не е налице такова нарушение, доколкото след подаване на жалбата до министъра на ЗХГ е последвало подаване на жалба и до съда, при което и съобразно правилото на чл.129, ал.1 АПК жалбата е изпратена за разглеждане от съда. А чл.130, ал.2 АПК предвижда, че никой друг орган няма право да разглежда дело, което вече се разглежда от съда.

Предвид изложеното съдът намира, че предявения срещу тези ответници иск е неоснователен.

Съдът намира, че при издаване на уведомителното писмо, с което е отказано частично плащане на ищеца, не е допуснато твърдяното нарушение. Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения - Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“ е приета на основание чл. 47а от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) предвиждащ, че условията и редът за прилагане на схема за предлагане на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 47а, ал. 1 ЗПООПЗПЕС предвижда, че детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа могат да участват в схема за предоставяне на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, Делегиран регламент (ЕС) 2017/40 на Комисията от 3 ноември 2016 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения и за изменение на Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията (ОВ, L 5/11 от 10 януари 2017 г.), наричан по-нататък "Делегиран регламент (ЕС) 2017/40", и Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/39 на Комисията от 3 ноември 2016 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения (ОВ, L 5/1 от 10 януари 2017 г.). По схемата се прилагат и съпътстващи образователни мерки.

Уредбата на тази схема за помощ се съдържа в Регламент (ЕС) № 1308/2013 г. Глава Втора, раздел 1. Именно това е основният акт, в който е уредена тази схема за помощ. Чл.23 от същия регламент урежда помощта за предлагането на плодове и зеленчуци в училищата и на мляко в училищата, съпътстващи

образователни мерки и свързани разходи. Съгласно чл. 23, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 г. условие за участие в схемата за училищата е изготвянето на национална стратегия. България е приела на 19.07.2017 г. Национална стратегия за прилагането на схема за предлагане на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти в Република България от учебната 2017/2018 до учебната 2022/2023 година (изменена: 30.01.2018 г.; 23.11.2018 г.), в раздел III на която са предвидени изисквания, на които следва да отговарят разпределяните по училищните схеми продукти, за да бъдат сметени за допустими за подпомагане. Според чл.23, §11 Регламент (ЕС) № 1308/2013 г. държавите членки избират продуктите, които да бъдат предлагани или да бъдат включени в съпътстващите образователни мерки, въз основа на обективни критерии, които включват едно или повече от следното: съображения за опазване на здравето и околната среда, сезонност, разнообразие и наличие на местна или регионална продукция, като се дава приоритет на продуктите с произход от Съюза, доколкото това е практически осъществимо. Държавите членки могат да насърчават по-специално местното или регионално закупуване, биологичните продукти, късите вериги на доставки или ползите за околната среда и, ако е подходящо, продуктите, признати в рамките на установените в Регламент (ЕС) No 1151/2012 схеми за качество. От анализа на тези разпоредби следва извода, че на държавите-членки е предоставена възможност да избират продуктите по посочените критерии, следователно предоставено им е право да определят изискванията, на които следва да отговарят разпределяните по училищните схеми продукти, за да бъдат сметени за допустими за подпомагане. Съдът намира, че именно на това основание е приета разпоредбата на чл.19, ал.2 от Наредбата, в която норма е предвидено, че Държавен фонд "Земеделие" одобрява или отхвърля, изцяло или частично, заявката за плащане. Правомощието му да отхвърли изцяло или частично заявка за плащане съдът намира, че не противоречи на чл.5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/29 на Комисията от 3 ноември 2016 г., който акт е регламент по изпълнение и предвиденото в него се отнася до плащането на одобрена заявка за плащане. Предвид това съдът счита, че като не е приложил разпоредбата на чл.5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/29 на Комисията от 3 ноември 2016 г., а е отказал частично плащане по подаденото заявление на основанията, предвидени в националното законодателство, административният орган не е нарушил правото на ЕС. Предвид изложеното съдът намира, че предявения и срещу този ответник иск е неоснователен.

Съдът намира, че при разглеждане на адм. д. №1330/2019 г. и при постановяване на Решение №16372/02.12.2019 г. ВАС не е допуснал твърдяните от ищеца нарушения на правото на ЕС, като не е приложил общностната правна норма на чл.5 от Регламента, с приоритет пред националната такава – чл.19 от Наредбата и не е отправил и преюдициално запитване, задължението му за което произтича пряко от чл.267, ал.3 ЗФЕС. Това е така, защото както се каза по-горе, предмет на разглеждане по адм. д. №0544/2017 г. на АССГ, решението по което е било предмет на касационна

проверка пред ВАС, е било уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане № 03/22/200916/83022/10.03.2017 г., изх. № 01-2600/3691/12.07.2017 г. на Заместник изпълнителния директор на ДФЗ, в частта, в която по схема "Училищен плод", на дружеството не е одобрена финансова помощ в размер на 6 288.83 лв, на посочено основание чл.20, т.2 и т.3, чл.20а, ал.2, т.1 и т.2 и ал.4 ЗПЗП, чл.10, т.1 и т.2 от Устройствения правилник на ДФЗ, чл.19, ал.2, вр. чл.18 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения - Схема "Училищен плод" и Схема "Училищно мляко" само относно неговата нищожност – основание за отмяна по чл.146, т.1 АПК. Предпоставките за нищожност на административен акт се извеждат от нормите на националното законодателство и по отношение на тях не е било приложимо правото на ЕС. Дали уведомителното писмо е било издадено в нарушение на правото на ЕС е въпрос на неговата материална законосъобразност – съответствие с приложимото право, съгласно чл.146, т.4 АПК. Този въпрос не е бил предмет на разглеждане, доколкото в тази ѝ част жалбата против уведомителното писмо е била оставена без разглеждане поради просрочие с влязло в сила определение. След като не е била предмет на разглеждане материалната законосъобразност на оспорения акт, за ВАС не е възникнало задължение да проверява дали административния орган е следвало да приложи общностната норма на чл.5 от Регламента с приоритет пред националната такава на чл.19, ал.2 от Наредбата. В тази връзка не е възникнало и задължение за отправяне на преюдициално запитване по този въпрос, още повече, че такова искане не е било направено от дружеството. Вярно е, че ВАС, като последна съдебна инстанция и съгласно разпоредбата на чл.267, ал.3 ЗФЕС е длъжен да отправя преюдициални запитвания, но това му задължение не е безусловно. В самата разпоредба е казано, че такова задължение възниква само когато в производството бъде повдигнат въпрос относно тълкуването на договорите, валидността и тълкуването на актове на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза. В случая макар да е последна инстанция, с оглед предмета на спора – само нищожност на ИАА, по повод на която нито е повдигнат въпрос за тълкуване на общностна норма, нито такава е била относима към спора, като не е отправил преюдициално запитване ВАС не е допуснал нарушение на нормата на чл.267, ал.3 ДФЕС. Предвид изложеното съдът намира, че не е налице първата предпоставка за основателност на иска по чл.2в, ал.1 ЗОДОВ, а именно нарушена общностна правна норма, поради което и не може да бъде реализирана отговорността на ответника на посоченото правно основание. Не се доказва по делото допуснато нарушение на ПЕС както от страна на ВАС, така и от страна на другите трима ответници. Доколкото настоящото производство е исково, в тежест на ищеца е да докаже наличието на предпоставките за основателност на иска си. След като не е осъществил главно и пълно доказване на която и де е от кумулативно изискуемите предпоставки, то последица от това е отхвърляне на предявения от него иск. Липсата на който и да е от елементите от фактическия състав е достатъчно основание искът да бъде отхвърлен. При този изход на делото на основание чл.10, ал.2, вр. ал.4 ЗОДОВ, на ответниците се дължат разноски. Ал.4 предвижда, че в полза на юридическите

лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, както е в настоящия случай, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл.37 от Закона за правната помощ. Определено по реда на чл.37 ЗПП, вр. чл.24 от Наредбата за правната помощ, съобразно вида и количеството на извършената дейност, възнаграждението на ответниците следва да е по 150 лева за всеки от тях, които ищецът следва да бъде осъден да им заплати. Водим от гореизложеното Административен съд София-град, II отделение, 52-и състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от [фирма], [населено място] обективно съединени искове срещу Министерство на финансите и Министерство на земеделието, храните и горите; Държавен фонд „Земеделие“ и Върховен административен съд, а именно иск за сумата от 10462,53 лева, представляващи обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в неизплатена финансова помощ за доставени 2139,06 кг. круши в размер на 6288,83 лв., начислен ДДС в размер на 1257,77 лв. по заявка за плащане №03/22/200916/83022/10.03.2017 г. и иск за определената по чл.86 ЗЗД законна лихва върху забавеното плащане за периода 06.07.2017 г. до 26.04.2021 г. в размер на 2915,93 лева, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в незаконосъобразен частичен отказ от изплащане на заявена финансова помощ в императивния срок от 3 месеца, ведно със законната лихва върху обезщетенията, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА [фирма], [населено място], да заплати на Министерство на финансите, Министерство на земеделието, храните и горите, Държавен фонд „Земеделие“ и Върховен административен съд деловодни разноски за процесуално представителство в размер на по 150 /сто и петдесет/ лева на всеки от тях.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: